

टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे

बी. ए. – (विशारद) सामाजिकशास्त्रे

परीक्षा : डिसेंबर – २०२२

द्वितीय वर्ष

सत्र – ३

विषय:- ग्रामीण समाजशास्त्र (SC – 302)

दिनांक : २६/१२/२०२२

गुण : ६०

वेळ : स. १०.०० ते दु. १२.३०

- सूचना :**
१. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
 २. उजवीकडील अंक त्या प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.
 ३. उत्तरपत्रिकेत प्रश्नपत्रिकेतील प्रश्नक्रमांक लिहिणे आवश्यक आहे.

- प्र.१. पुढील प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणतेही चार) (४०)**
- १.१ ग्रामीण समुदायाची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
 - १.२ ग्रामीण जीवनाच्या विविध अंगावरील जातीयव्यवस्थेचा प्रभाव स्पष्ट करा.
 - १.३ धर्म म्हणजे काय? 'लोकसमुहाच्या धार्मिक श्रद्धा' यावर निबंध लिहा.
 - १.४ स्वातंत्र्यपूर्व काळातील जमीनविषयक संबंधांची चर्चा करा.
 - १.५ सहकाराची वैशिष्ट्ये सांगा.
 - १.६ बलुतेदारीवर टिपण लिहा.
- प्र.२. पुढील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन) (१०)**
- २.१ 'कुटुंबवाद' ही संकल्पना स्पष्ट करा.
 - २.२ ग्रामीण समाजशास्त्राचे महत्त्व लिहा.
 - २.३ जातीचा अर्थ व वैशिष्ट्ये लिहा.
 - २.४ ग्रामीण समाजातील मंदिरांचे महत्त्व विशद करा.
- प्र.३. टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन) (१०)**
- ३.१ संयुक्त कुटुंबात बदल घडवून आणणारे घटक
 - ३.२ लघु आणि कुटीर उद्योगांचे महत्त्व
 - ३.३ सहकार चळवळीला मिळालेले यश
 - ३.४ समुदाय विकास योजनेची उद्दिष्टे

Translation in English

Sub: Rural Sociology (SC-302)

Date: 26/12/ 2022

Marks : 60

Time : 10.00 am To 12.30 pm

Instructions:

- 1) All Questions are Compulsory
- 2) Figures to the right indicate full marks.
- 3) In the case of any doubt the Marathi version shall be held to be authentic and final.
- 4) While writing answers the respective question numbers must be mentioned in the Answer Book.

Q.1. Answer the following questions in detail. (Any Four) (40)

- 1.1 Explain characteristics of rural community.
- 1.2 Explain impact of caste on different aspects of rural life.
- 1.3 Define religion. Write an essay on 'Religious beliefs of folk community.'
- 1.4 Discuss land relations in pre-independence India.
- 1.5 Explain characteristics of the co-operation.
- 1.6 Prepare a note on 'Balutedari' system.

Q.2. Answer the following questions in brief. (Any Two) (10)

- 2.1 Discuss concept of Familism.
- 2.2 Write importance of rural sociology.
- 2.3 Write the meaning and characteristics of caste system.
- 2.4 State significance of temples in rural area.

Q.3. Write short notes. (Any Two) (10)

- 3.1 Which factors are responsible for changes in joint family?
- 3.2 Importance of small scale & cottage industries
- 3.3 Benefits of the co-operative movement
- 3.4 Objectives of community development project